

ur Västsahara 2014:4

Skandal vid FN:s MR-kontor i Genève

Aven publicerad i
globalarkivet.se

En "marockansk" Snowden har läckt hemliga dokument, som avslöjar hur en marockansk diplomat i Genève med hjälp av en svensk FN-chef ska ha manipulerat FN-systemet och framför allt FN:s kontor för mänskliga rättigheter.

Hackaren, som använder pseudonymen "Chris Coleman24" på sitt twitterkonto har sedan slutet av oktober offentliggjort en mängd hemliga dokument från 2011 till 2014 mellan Marockos FN-ambassadör i Genève Omar Hilale och det marockanska utrikesministeriet.

Det framgår av dokumenten att den marockanska strategin var att förhindra att MINURSO:s mandat också skulle gälla övervakning av brott mot de mänskliga rättigheterna.

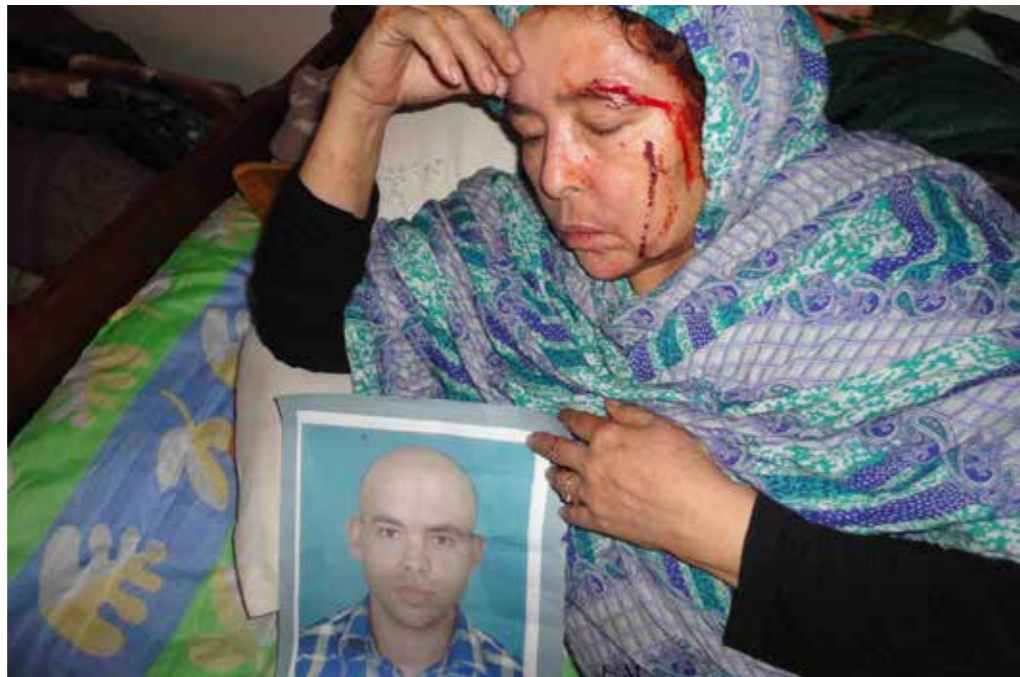
Ett annat viktigt syfte var att förhindra högkommissarien vid MR-kontoret Navanathem Pillay från att besöka den ockuperade delen av Västsahara. Den sydafrikanska juristen Navanathem Pillay var högkommissarie för FN:s MR-kontor OHCHR (Office of High Commissioner for Human Rights) i Genève från 2008 tills hennes mandat löpte ut i år 2014.

Andra syften har varit att försvåra arbetet för Christopher Ross, FN:s sändebud för Västsahara och att förhålla tillträdet i El Aaiún för den nyutnämnda chefen för MINURSO, Kim Bolduc. Enligt de läckta dokumenten ska FN-sändebudet Christopher Ross enträget ha uppmanat högkommissarien Pillay att besöka den ockuperade delen av Västsahara. Även chefen vid OHCHR:s kontor i New York Ivan Simonovic ska ha begärt detta.

Till sin hjälp ska den marockanske diplomaten ha haft en svensk FN-tjänsteman, Anders Kompass och en senegalesisk FN-tjänsteman, Bacre Waly Ndiaye, chef för specialprocedurer. En utredning pågår nu vid MR-kontoret i Genève om informationen i dessa läckta dokument.

I slutet av april 2014 besökte OHCHR

"Den marockanska strategin var att förhindra att MINURSO:s mandat också skulle gälla övervakning av brott mot de mänskliga rättigheterna."

Dambar Khiras son blev ihjälslagen av polis. Det ledde inte till någon utredning. Sonen begravdes utan att familjen fått se kroppen. Familjen är ständigt förföljd.

den ockuperade delen men det var Anders Kompass som ledde delegationen. Enligt dokumenten ska han ha inför Omar Hilale ha beskrivit besöket som lyckat. Delegationen träffade inga representanter för väst-sahariska organisationer, eftersom dessa vägrade ställa upp på villkoren att mötas på ett hotell och registreras av marockanska myndigheter.

Det finns ingen tillgänglig rapport om detta besök. Anders Kompass själv vägrar att uttala sig och hänvisar tidskriften Västsahara till MR-kontoret.

I slutet av maj besöker Pillay Rabat men inte Västsahara. Vid en presskonferens hyllar hon Marockos framsteg när det gäller mänskliga rättigheter men nämner också de två besök och rapporter som gjorts av Special Rapporteur on Torture 2012 och Working Group on Arbitrary Detention 2013. Talet är en mild tillrättavisning.

Kanadensiskan Kim Buldoc utnämndes i maj av FN: generalsekreterare Ban Ki-moon till ny chef för FN-styrkan MINURSO i Västsahara. Hon hade ännu inte i november månad kunnat ta sig in i Västsahara och upprätta sitt kontor i El Aaiún. Inte heller Christopher Ross har kunnat resa in i området som planerat. Detta bekräftas vid en presskonferens i FN-skrapan i november. Chef för FN:s fredsbevarande styrkor är sedan 2011 den fran-

ske diplomaten Hervé Ladsous.

Den utpekade svensken Anders Kompass är anställd vid MR-kontoret i Genève. Han är chef för Field Operations and Technical Cooperation and därmed en av de högsta cheferna och har arbetat nära Navanathem Pillay.

Enligt de läckta dokumenten har mötena mellan Omar Hilale och Anders Kompass varit många och pågått under lång tid. Svensken ska ha varit aktiv i att ge den marockanske diplomaten Hilale både information och råd.

Anders Kompass har tidigare arbetat vid Utrikesdepartementet, som chef för Latinamerikaenheten. Han har också haft en lång rad FN-uppdrag, bland annat som chef för OHCHR:s kontor i Colombia, Mexiko och Guatemala. Hans rykte som diplomat är gott enligt källor som tidskriften har varit i kontakt med.

OHCHR ansvarar för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna enligt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna från 1948, vara rådgivare till regeringar och samordna aktiviteter inom FN som rör mänskliga rättigheter. OHCHR har cirka 1000 anställda vid kontoren i Genève och New York.

Tidskriften Västsahara har på nytt och utan resultat sökt Anders Kompass för en kommentar kring anklagelserna mot honom.

FN-chef: Åk inte!

Ur ett skriftligt konfidentiellt meddelande från ambassadör Omar Hilale vid Marockos representation i Genève till Marockos utrikesminister 25 oktober 2011:

Ämne: Uttalande av Ross angående "Pillays besök till Sahara och lägren i Tindouf"
Ref: Ert fax nr 2300 24 oktober 2011

Med anledning av ert fax i går kväll angående samtalet mellan Ross och experter i gruppen och informationen kring "Högkommissariaten för mänskliga rättigheters förfrågan om ett besök i Sahara och lägren i Tindouf" har jag nöjet att meddela er att jag har fått information med hög sanningshalt av Anders Kompass, chef för fältoperationer vid OHCHR, som han har anförtrott mig "off the record" och som följer:

■ Mr Ross har mött Mme Pillay tillsammans med Mr Sevanovic, representanten i New York i september i samband med FN:s generalförsamlings möte. Han föreslog då att hon skulle resa till Sahara och till lägren i Tindouf för att hjälpa till att bryta dödläget i förhandlingsprocessen.

■ Mme Högkommissarie svarade honom "att hon är positiv till alla resor i världen för att bidra till försvaret och arbetet

MINURSO UTAN MR-MANDAT

MINURSO är den enda fredsbevarande FN-styrka som saknar mandat att övervaka och rapportera om brott mot de mänskliga rättigheterna. Det betyder att civilbefolkningen i den ockuperade delen av Västsahara är helt skyddslos. De väst-saharier som hotas, förnedras, misshandlas, fängslas och torteras har inte någon myndighet att vända sig till. FN-tjänstemännen avvisar väst-saharierna med beskedet att detta inte är MINURSO:s uppdrag.

Varje år i april förlängs MINURSO:s mandat, som huvudsakligen går ut på att övervaka att inte vapenvilan mellan Marocko och Polisario bryts. Varje år framförs krav på att säkerhetsrådet ska utvidga MINURSO:s mandat. Det är inte bara humanitära organisationer som trycker på utan enskilda länder. Så sent som 2013 drev USA ett sådant krav, men Frankrike med sin vetorätt och nära förbindelse med Marocko har i årtal stoppat en sådan utvidgning.

för mänskliga rättigheter och detta inom hennes mandat." Utan att ha gjort någon överenskommelse med honom om det sådant besök.

■ Vid sin hemkomst till Genève bad Mme Pillay om Mr Kompass åsikt om detta förslag. Denne avrådde henne från att lägga in ett sådant besök i sitt program, eftersom hon riskerade att bli ett verktyg för några eller att reta upp andra och bli kontraproduktiv i den politiska processen. Mme Pillay accepterade hans råd.

Inga svar från FN eller UD

Tidskriften Västsahara har vid ett flertal tillfällen sökt FN både i New York och i Genève. Beskedet är att en utredning pågår. Vem som leder denna utredning är ovisst, men enligt uppgift kan det vara FN:s internrevision OIOS som leder utredningen.

– Jag har inget att tillägga, utöver det jag sa sist, vi håller på att utreda frågan och vi kommer inte att säga mer innan vi är färdiga med utredningen, svarade Rupert Colville presstalesman vid OHCHR.

Tidskriften Västsahara bad även om en intervju med Jan Eliasson, FN:s vice generalsekreterare.

– Vi har inga kommentarer angående de läckta diplomatbreven, det är vårt standard-svar. Dessvärre är vice generalsekreteraren på resa, svarade Farhan Haq, vice presstalesman på FN i New York.

– Jag kollar med Eliassons kontor, lovade Farhan Haq någon dag senare.

Att FN inte vill svara på några frågor var tydligt även när Matthew Russell Lee på Inner City Press (oberoende journalist vid FN i New York) frågade om de läckta diplomatbreven den 6 november och senare även den 14 november.

– Stämmer det att OIOS (Office for Internal Oversight Service) arbetar med en utredning vid OHCHR gällande två FN-anställda som ska ha läckt information till Marocko?
– Som du vet bedriver OIOS sitt arbete självständigt. Vid något tillfälle kommer deras arbete att vara klart och då blir vi kontaktade. Men för närvarande har jag ingen information om att något sådant arbete pågår, svarade Farhan Haq.

OIOS är FN:s internrevision och leddes under åren 2005 till 2010 av Inga-Britt Ahlenius.

UD:s kommunikationschef Charlotta Ozaki Macias bekräftar att de via OHCHR fått veta att en utredning pågår angående de läckta diplomatbreven.

– Vi har varit i kontakt med OHCHR i Genève efter att vi fått höra om detta i samband med förfrågan om intervju, berättar hon.

– Nu inväntar vi FN:s utredning, innan dess vill vi inte spekulera i frågan.

Enligt de handlingar som tidskriften Västsahara har fått del av har UD varit medvetna om ärendet sedan den 7 november. Då begärde UD mer information från den svenska FN-ambassaden i Genève. I svaret framgår att UD:s MENA-avdelning (Mellanöstern- och Nordafrikaenhet), den svenska ambassaden i Rabat och den svenska FN-representationen i New York finns med på sändlistan. Enligt UD-handlingarna kallas skandalen för Coleman-affären.

"BM intresserad av att följa utvecklingen vad gäller den här Coleman-affären. Säg gärna till när något händer alltså", skriver Johannes Oljelund på UD:s ministerkansli till några av sina kollegor. Bland dessa finns Anna Block Mazoyer (BM?), den svenska diplomat som utvisades från Marocko den 4 november 2009.

Med i sändlistan finns även ambassadrådet för mänskliga rättigheter Anna Jakenberg Brinck vid den svenska FN-representationen i Genève. Det är hon som sedan skickar en sammanställning tillbaka till Johannes Oljelund. Det mesta i denna sammanställning är dock hemligstämplat och därmed utsuddat.

Dessvärre framgår det inte om hela regeringen har informerats om Coleman-affären.

Enligt regeringens ärendeförteckningar finns inget nämnt om Coleman-affären. Måhända informerades delar av regeringen av FN:s vice generalsekreterare Jan Eliasson som besökte Sverige den 7 november, samma dag som Johannes Oljelund skickade sitt e-mail.

– Jag var inte med på samtalet med Jan Eliasson, så jag vet inte om frågan diskuterades då, säger kommunikationschef Charlotta Ozaki Macias.

Enligt regeringens hemsida träffade Jan Eliasson statsminister Stefan Löfven, utrikesminister Margot Wallström och biståndsmminister Isabella Lövin. Vid mötet avhandlades aktuella frågor på FN:s agenda.

Text: Lena Thunberg och Arto Valtonen
Bild: Anonym

UTVISNINGEN

Enligt Marocko skulle den svenske diplomaten Anna Block Mazoyer ha läckt ett officiellt marockanskt dokument till befrielseörelsen POLISARIO – "den territoriella integritetens fiender" enligt Marocko. Förmodligen var utvisningen ett svar på Per Anger-Priset som delades ut till västshariske människorättsaktivisten Brahim Dahane. Priset delades ut av kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth den 16 november 2009. Per Anger var en svensk diplomat som arbetade i Budapest tillsammans med Raoul Wallenberg.